

”Jag överöses av nödrop från förtvivlade gode män som fastnat i godmansträsket.”

Länk till artikeln i Helsingborgs Dagblad: <https://www.hd.se/2020-02-17/jag-overoses-av-nodrop-fran-fortvivlade-gode-man-som-fastnat-i-godmanstrasket/?shareSource=sharebutton>

17 februari 2020 15:41

Genom att inte se till att det finns en nationell kvalitetssäkrad utbildning för gode män har lagstiftarna, alltså riksdagen, misshandlat det fina medborgerliga uppdrag som godmanskapet innebär, skriver Bjarne Solberg, utbildare av gode män och förvaltare.

Idag kämpar desperata gode män för dem de ska hjälpa och deras rättigheter, skriver Bjarne Solberg.

Att vara god man är enligt lagen ett offentligt frivilliguppdrag, där den gode mannen hjälper personer som har behov av stöd samt bevakar deras rättigheter så att de får vardagen att fungera.

Den som är god man förväntas vara en sorts projektledare för den som behöver hjälp, övervaka och kämpa för att hens intressen tillgodoses inom alla områden i samhället. Men en stor del av dagens gode män saknar rudimentär godmansutbildning.

Utbildning av gode män sker utan nationell kvalitetskontroll. I lagen står bara att kommunerna ska erbjuda den utbildning som behövs för gode män.

De flesta kommuner avsäger sig, på ekonomiska grunder, eget ansvar för utbildningen genom att peka på externa leverantörer. Utbildningar tillhandahålls mestadels av fristående studieförbund utan egen kunskap inom området. Oftast sätter privatpersoner på eget initiativ ihop och genomför utbildningarna. Ett litet fåtal kommuner håller själva i kursinnehållet, men låter bildningsförbund organisera utbildningen.

Många överförmyndare nöjer sig med att informera blivande gode män under ett par kvällsmöten, för att sedan godkänna dem som gode män.

Själv överöses jag av nödrop från förtvivlade gode män som fastnat i godmansträsket, de många och omfattande uppgifter de ska klara av utan att ha tillräcklig kunskap.

De allra flesta godmansutbildningar är summariska och brister i uppdragets mjuka delar, förståelsen för huvudmännens, alltså de som är beroende av gode män, deras sjukdomstillstånd och diagnoser. Att det är så intygas av de intresseorganisationer som har medlemmar med behov av välutbildade gode män såsom Alzheimer Sverige, Anhörigas riksförbund, Autism & Aspergerförbundet, Demensförbundet, FUB (Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning), Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft, Schizofreniförbundet och Svenska Downföreningen.

Inte nog med att myndigheter och politiker sviker i utbildningsfrågan, de flesta kommuner ersätter heller inte de gode männens kostnader för eventuella kursavgifter och studiematerial.

Ytterligare ett svek är att gode män inte upplyses om att uppdraget många gånger tvingar den att överklaga felaktiga och tvivelaktiga vård- och myndighetsbeslut. Behovet av sådana överklaganden tenderar att bli fler, mer omfattande, mer komplicerade och kräver ofta detaljkunskap inom de områden överklagandet gäller.

Riksförbundet för gode män och förvaltare, RGMF, försökte 2019 starta ett nationellt projekt. Avsikten var att lägga grunden för en nationell kvalitetssäkrad utbildning. Som projektledare hade jag kontakt med ansvariga representanter från de myndigheter och organisationer som handhar frågor kring godmanskapet: SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, Länsstyrelsen i Falun och FSÖ, Föreningen Sveriges överförmyndare. Tråkigt nog möttes jag av totalt ointresse från myndigheternas sida.

Idag kämpar desperata gode män för dem de ska hjälpa och deras rättigheter. Många gode män känner sig överkörda och misshandlade av myndigheter, vården, rättsväsendet och inte minst överförmyndarna. Den bristande utbildningen gör att över 10 000 gode män lämnas ensamma i sitt värv. Att de inte fått tillgång till en kvalitetssäkrad nationell utbildning för uppdraget är förödande.

Genom att inte se till att det finns en nationell kvalitetssäkrad utbildning för gode män har lagstiftarna, alltså riksdagen, misshandlat det fina medborgerliga uppdrag som godmanskapet innebär.

Den gode mannen ska ensam övervaka och kämpa för att huvudmannens intressen tillgodoses inom alla områden i samhället. Det gäller kommunernas tjänster, vårdapparaters insatser, Försäkringskassans utbud av bidrag, assistansbolagens utbud av tjänster, Skatteverket, Kronofogden och sist men inte minst vissa överförmyndares något nonchalanta attityd och många gånger oförsämda behandling av gode män. Allt detta utan att få tillgång till en kvalitetssäkrad nationell utbildning för uppdraget.

Bjarne Solberg, utbildare av gode män och förvaltare.